

СССР УЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ЎЛСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ЎЛСС Марказий Комитетининг Сийёсий бюроси билан СССР Министрлар Совети Узаро Иқтисодий Ердан Кенгашининг шу кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар коммунист ва ишчи партиялари раҳбарлари ҳамда ҳукумат бошлиқлари иштирокида 1969 йил 23-26 апрелда Москвада бўлиб ўтган XXIII махсус сессияси якунилари тўғрисида Совет Иттифоқи делегациясининг ахборотини қараб чиқидилар.

Узаро Иқтисодий Ердан Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг узаро иқтисодий ҳамкорлигини ривожлантириш проблемалари сессияда қараб чиқилганлиги ҳамда кенгашга аъзо бўлган мамлакатлар ўртасидаги ҳар томонлама ҳўжалик алоқаларини янада кенгайтиришга ва чуқурлаштиришга қаратилган қарорлар бир овоздан қабул қилинганлиги ҳар бир мамлакатнинг ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг қўдратини мустаҳкамлаш учун, социалистик мамлакатларнинг жаҳон экономикасидаги позицияларини мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтилди.

ЎЛСС Марказий Комитетининг Сийёсий бюроси билан Совет ҳукумати сессияда қабул қилинган қарорларнинг социалистик ҳамдўстлик бирлигини янада мустаҳкамлаш учун гўят муҳим сийёсий аҳамияти борлигини таъкидладилар.

ЎЛСС Марказий Комитетининг Сийёсий бюроси билан СССР Министрлар Совети Узаро Иқтисодий Ердан Кенгаши XXIII махсус сессиясида СССР делегацияси фаолиятини батамом маъқуладилар ҳамда сессияда қабул қилинган қарорларнинг узаро Иқтисодий Ердан Кенгаши қатнашчиси сифатида Совет Иттифоқида таллуқли қисмининг бажариш юзасидан конкрет тадбирларни амалга оширишни тегишли совет ташкилотларига ва идораларига топширдилар.

ШУ КУННИНГ ЖАНГОВАР ВАЗИФАЛАРИ

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР! Барча майдонларда тўла гектарлар ҳосил қилинг. Қатқалоқ босган ерларда тупроқни дарҳол юмшатиш. Ғўза парваришини кун сайин кучайтириш. Культивация билан бир вақтда экинни озиклантиришни унутманг.

ЧОРВАДОР ЎРТОҚЛАР! Мумкин қадар кўпроқ ёш молларни ўстиришга қолдириш. Пичан ўриш машиналарининг ҳаммасини ишга солиш. Ҳар бир ҳўжаликда

камида икки йилга етадиган ем-хашак жамғарилишига эришиш. Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни барча чоралар билан кўпайтириш.

ҒАЛЛАКОР ЎРТОҚЛАР! Ғалла майсаларини яхши парвариш қилинг. Ғаллазорларни бегона ўтлардан тозаланг. Комбайнлар ремонтини ҳозирданок кучайтириб юборинг. Маккажўхори ва шולי экинни тезроқ тугалланг.

УЧ ЙИЛЛИК ОЗУҚА

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Бу йил баҳорда ёнғинларчилик кўп бўлганлиги туфайли ҳамма жойда ўт ахши ўсди. Тажрибали чорвадорлар буни ҳисобга олиб, бу йил чорва моллар учун иккинчи йилга етадиган озунга жамғариш учун курашмоқдалар. Масалан, Термиз районининг чорвадорлари шундай қилишляпти.

Райондаги Жднов номили колхознинг чорвадорлари ва механикаторлари Боботог атакларидида Ҳотиработ чўлида пичан ўришни авж олдириб юбордилар. Бу

ерда иккинчи йилга трактор сеиносиликсиз, иккинчи пресловчи механизм, иккинчи хашак уйдиган ва иккинчи гарамладиган агрегат ажратиб берилган 23 киши колхоз зоотехникни С. Жумаев раҳбарлигида ғайрат кўрсатиб ишляпти. Улар бир ҳафтада 185 тонна чўш пичанини ўриб, гарамладилар. Улар ҳар кунин 12-15 гектар майдондаги ўтчи ўриб, 25-30 тонна пичан тайёрлашмоқда.

СУТ КЎПАЙСИН

Колхозимиз областадаги йилги ҳўжаликлардан бири ҳисобланади. Бизда кишлоқ ҳўжалигининг бошича тармоқлари билан бирга чорвачилигини ривожлантиришга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Шу туфайли кейинги уч йил ичиде бу соҳадан 30 минг сўм фойда олинди.

Илгор молбондорлар, сут соғувчилар узларининг фидо, қорона меҳнатлари билан яхши кўрсаткичларни кўлга киритишляпти. Берида давлатга гўшт, сут етказиб бериш йилда кўпайтириш юзасидан бошланган мусобақада қўлиб чиқиш учун кураш тобора кизгин тус олмоқда. Бу ҳаракатдан нон ҳам четда қолмаганини йўқ.

Утган йили ўзинга биритилган 20 ситгидан 30 тонна сут соғиб олдик. Доҳиймиз В. И. Ленин тугилган кунининг 100 йиллигини меҳнатда муносиб соғалар билан кўтиб олиш иштинда бу йил 40 тонна сут соғиб топширмоқчимиз.

Кўпчилик мендан ютуқларини «сирини» галириб берсангиз, деб сўрашди. Меҳнатнинг нандай сирини бўлиши мумкин. Халқимиз «қаловини топсанг қор ёнади», дейди. Моллар яхши парвариш қилинса, кўнжара ва бошқа шу каби тўйиман озқалар бериб бонхас ситгир ҳам сутини аймайди. Белгиланган миқдордан ортириб сут соғиб олинаверади.

Фермада 14 киз ишляпти. Узларининг ҳаммаси ўзининг шоғирларини, қизларининг барчаси ўз ишига меҳр қўйишган. Иш ишларини озода тутишга, биритилган соғин ситгирларини яхши парвариш қилишга одатлашган. Шу туфайли узлар ҳам бу соҳада мендан ютуқ олишляпти. Айниқса Навобдор Қурбонбоева, Шарифа Оллоберганова, Енуя Аминовалар мусобақада пешқадамлик қилишмоқда.

Колхозимиз йили йиллик сут топшириш планини бажариш арафасида турибди. Шунинг айтиш керакки, қиш Ҳоразиде ҳам оғир келди. Шунинг ҳисобга олиб бу йил ҳам кўпроқ ем-хашак жамғариш режалари белгиланди. Бу йил маъмул бездорларимиз яна 30 гектарга кенгайтирилди, 90 гектар ерга манжалжўхори экинлади. Буларнинг ҳаммаси чорвачилигини янада ривожлантиришнинг аниқ ойинларидан бири бўлади.

Хоразм области, Урганч районидида «Пахтакор» колхозининг сут соғувчиси.

Шанар ҚОЗОҚОВА.

Суратда: Ш. Қозоқова, О. Енуева фотоси.

ИККИНЧИ КВАРТАЛ ПЛАНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

МАРҒИЛОН АТЛАСИДА — «САМАРҚАНД»
Кўнжа ўзбек шаҳри — Самарқанднинг 2500 йиллигига Марғилон «Атлас» фирмаси коллективини ҳам муносиб тўхфа ҳозирлашга киришди. Фирма менежерлари Эркин Умаралиев «Регистрон», Анвар Уринов «Самарқанд», Тошмат Ҳошимов «Наиш» деб аталган анги атлас нускаларини пратдилад. Самарқанд анги атласи бу суратда атласлар қадимай хари, долари миқдори эътиди.

М. МАХМУДОВ.

РЕМОНТЧИЛАР ҒАЙРАТИ

Хива авторемонт заводи ишчи ва инженер-техник ходимлари доҳий В. И. Ленин тугилган кунининг 100 йиллиги шарафига авж олдирилган социалистик мусобақага қўшилиб, меҳнатда янги зафарларни кўлга киритаёттирлар. Заов коллективни ўтган тўрт ойлик бандиат планини ортиги билан бандиат 90 минг сўмликдан ортиқ иш бажаришди. К. Оллоберганов, Ҳ. Худойназаров, А. Абдуллаев, Қ. Абдураимов, С. Саъдуллаев каби слесари, янгувчи ва электрликлар кўпчилик топшириқларини муттасил 150-160 процент бажаришмоқдалар.

О. ҚУРБОНОВ.

БИНОКОРЛАР ТОРТИГИ

Сурхондарё области, Шўрчи районидида 13-механизациялашган кўнжа колхозининг ахши бинкорлари йилда битта 18 қаватли, 2 та 20 оғла ва 1 та 12 оғлага мўлажалланган уй-жой биносини кўриб меҳнатчиларга тортиқ этишди. М. Пушнов бошлиқ комплекс механизациялашган бригада курувчиларининг ҳар бири пламдиги 4019 сўм ўрнига 4750 сўмлик иш бажаришди.

Коммунист меҳнат бригадаси номини олиш учун курашяётган бригада коллектив беш йиллик, илгор тўртинчи йилда кўпчилик топшириқни 1,5-2 хисса қилиб узда, лашга ахд қилишган. Илгор гўшт терувчи ва сувоччи Ч. Қодиров, А. Турдиев, М. Ризовов каби ўртоқлар шу кунларда май ойининг иккинчи йили ҳисобига меҳнат қилишляптилар.

Р. АБДУРАХМОНОВ.

ИЮНЬ ҲИСОВИГА

Қўлдошбой ана Олимов қарийб 30 йилдан бунди Андижон машина-созили заводдада темирчилик қилиди. У бу йил 4 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, иккинчи рационализаторлик талқинини ишлаб чиқаришга жорий этишдан 3 минг сўм маблағ тенаш, материалларни тенаш-теграб сарфлаш ҳисобига 2 тонна металл, 4 тонна ёнги, 5 минг иловат-созат электр энергия тежашга сўз берган. Қўлдошбой ана бу ишнинг шоғирларини Олимов Мамажонов, Мирзоқўли Ҳанимов, Мамажон Мухаммадалиев, Фозилжон Аҳмадалиев ва Абдулложон Махмудовлар шу кунларда июнь ойи ҳисобига иш бажаришляпти. Узларнинг бу хайри юшундан завод коллективни миннатдор.

Б. ШЕРМАТОВ.

ЯНГИ СОВХОЗ РЕЖАЛАРИ

Аслида бу ерлар ўта шўрланган, ғўза ва қамиззорлардан иборатдир. Асрлардан-асрларга оқар сувга ташна бўлиб етган ана шу ерда янги совхоз ташкил этилиб, унга «Шаҳристон» номи берилди. Ҳўжалигимизнинг 5100 гектар ери бор. Шундан бу йил 2168 гектар майдонда деҳқончилик қиламиз. 1400 гектар ер ўзлаштирилиб, чигит экинди. Шодзорлар 300 гектарини, маккажўхори майдонини 140 гектарини, бездорлар 81 гектарини ташкил этади. 120 гектар ер очилиб, қовун-тарвуз экинлади.

Йил бошида совхозимизда 119 та хонадон бор эди. Бу озлик қиларди. албатта. Шунинг учун коммунист ва комсомолларга мурожаат қилинди. Кўнжана ёшлар қало амри билан бўзага кўчиб келишляпти. Москва районидида «Партия XXII съезди» колхозининг бригада бошлиғи Абдурахмат Рашидов, шу райондаги «Қизил юлдуз» колхозининг ер тузувчиси Абдухамид Юсупов, «Ленинград» колхозининг Улмасбой Париев каби оташнақ кийилар ўз оила аъзолари билан чўлга келишди.

Абдурахмат Рашидов илгари ғўза колхозиде бригадада бошчилик қилиб катта «бур-этибор» қозонган. Колхоздаги энг илгор бригадалардан бири ҳисобланган. Биргина ўтган йили гектардан 40 центнердан пахта топширган. Чўлқувлар сафига қўшилган Абдурахмат Рашидов бу ерда 100 гектар ерни ўзлаштириб чигит экинди. Бригада аъзолари бу йил гектардан камида 20 центнердан «оқ олтин» етиштиришга сўз берилган. Шу кунларда ғўза парвариши қизитиб юборилди.

Ҳозир кўчиб келган хонадонлар сонин 200 дан ошиб кетди. Узларнинг ҳаммаси уй-жой билан таъминланган. Совхозда 366 киши меҳнат қилмоқда. Улар 4 та бўлим, 16 пахтачилик бригадасига уюшиб, мўл ҳосил учун астойдил курашмоқдалар.

Давлатимиз янги ҳўжаликка жуда катта моддий ердан кўрсатмоқда. 27 та ҳайдов трактор

(Андижон областадаги «Шаҳристон» совхозининг бош агрономи К. МАХМУДОВ билан суҳбат)

ри, 44 та чигит трактори ва 30 дан ортиқроқ бошқа кишлоқ ҳўжалик машиналари олдин. Ана шу техника кучи билан ҳар қандай ишнинг ҳам удасидан чиқса бўлади. Ерларнинг шаронти жуда оғир бўлганлиги учун ҳам шўрчи 2 марта ювишга тўғри келди. Шундай қилинмаса, аввало чигитнинг унб чиратиш қийин бўларди. Сўнгра эса ёш ғўзани шўр қирқиб ташлаши мумкин эди.

Бу йил етиштириладиган пахтанинг 70 процентини машиналарда териб олишни планлаштиридик. Бунинг учун 13 та агрегат сотиб олдик. Механизатор кадрлар тайёрлашга эътибор қўйиб келишляпти. Ямаи 96 та механизатор керак бўлса, шундан ҳозир 85 киши бор. Яна 14 кишини қисқа муддатли курсларда ўқитишляпти. Улар бу йилги мавсумда биринчи марта «сангори кема» штурвалларида ўтиришляпти.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Улмасбой Париев бошлиқ бўлим 440 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 18 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган. Шунга кўра чигит қисқа муддатда экин олинди, янги квадратлар ҳосил қилинди. Ғўзалар машина-бонч қилиб ўстирилади. Чунки бўлим бўйича етиштирилган ҳосилнинг 80 процентдан кўпроги агрегатларда йиғиштириб олинади. Бунинг учун механикаторлар етарли.

Ҳозир ғўза қатор оралари сифатли культивация қилинмоқда. Абдуваҳоб Шомирзаев, Тўхтасин Раҳимов, Равил Ҳомидов, Тошпўлат Абдурахмонов сингари механизаторларнинг ҳар бири кунда 5-6 гектар майдондаги ғўзани культивациядан чиқаришляпти.

Совхозимиз дастлабки йиллик ҳар гектар ердан 16 цент

нердан ошириб «оқ олтин» топширишга ахд қилган. Ҳозирги ишларимиз ҳам худди шундай қаратилган. Мақсадимиз ҳар туп ғўзани меҳр билан парвариш қилиш ва мўл ҳосил етиштиришдан иборатдир.

Ҳўжалигимиз истиқболли музда катта. Янги йиллар ичиде 4000 гектар ерда янги экинш мумкин. Давлат бизнинг совхозимиздан ҳар йили 8 минг тонна пахта қабул қилиб оладиган бўлади. Бунга эришмоқ учун бир қатор ирригация-мелiorация тадбирларини амалга ошириш талаб этилади. Совхоз территориясида 160 километр узунликдаги коллектор-завурлар, 170 километрли сув шохобчалари бор. Улар йил-ўн икки ой давомиде тоза саклангани керак. Акс ҳолда лойқа босиб сув ўтиши қийинлашиб қолади.

Шу йилнинг июнь ойидан бошлаб Катта Андижон каналидан сув оламиз. Бунга яхши тайёргарлик қўрилмоқда. 20 километр узунликдаги ариқлар бетонлаштирилади. Шу йўл билан ҳам сувин исроф қилмаймиз. Вегетация даври бошланганга қадар сув шохобчаларининг ҳаммаси қазиб бўлинади.

20 гектар янги ер очиб, олма, гилос, беҳи кўчатлари ва тоқ қаламчалари ўтказдик. Бу йил ана шу майдонга чигит ҳам экиб, барвақт ундириб олдик. Гектаридан 21 центнердан ҳосил етиштиришни мўжаллаб турибмиз. Боғли ерларда ғўза ўстиришда бой тажрибага эга бўлган бригада бошлиқларидан Маматхалил Қодиров бу ишга бошчилик қилляпти.

Янги совхозимиз ўзининг бу йилги маҳсулотларини улуг доҳиймиз Владимир Ильич Ленин тугилган кунининг юз йиллик юбилейига армугон деб ҳисоблайди. Шу мақсадда коллективимизнинг ҳар бир аъзоси ўрнатилган кўрсаткич ишламоқда.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Улуг доҳий В. И. Ленин тугилган кунининг 100 йиллиги шарафига вахтасида туриб ишлятган Навобий районининг чорвадорлари катта қалабага эришдилар. Давлатга пландаги 25 мингта ўрнига 26 минг 400 тадан ортиқ сифатли қоракўл тери етказиб берилди ва бу соҳадан план ошириб бажарилиди.

Район колхоз ва совхозлариде наслга кўзи қолдириш плани ҳам адо этилди. Каттиқ ва узон давом этган қишдан кўйлар яхши олиб чиқилгани, баҳорги кўзлатиш кампанияси барча ҳўжаликларда эр уюшқонлиқ билан ўтказилгани туфайли ана шундай муваффақиятга эришилди. Айниқса «Коммунизм», «Ленинград», «Зарафшон», «Москва» колхозлари ҳамда «Нарпай» совхозининг чорвадорлари кўп энгиз кўзи олдилар.

Т. НАЗИРОВ.

БУҒДОЙЗОРЛАР СУҒОРИАМОҚДА

Ўзбекистон ғаллазорларида яшнаб турган экин кўзини қувонтиради. Буғдойзор ва арпазорларда ғалла экинлари бошқоқаб яхши авж олмоқда. Самарқанд ва Қашқадарё областларининг тоғ этакларидаги ғаллазор деҳиз баҳор шамолда чайқалиб турибди. Баҳор экинлар айниқса яхши ўсмоқда.

Ўзбекистон дарёларида оқётган сув ҳали ғўзани суғоришда фойдаланилганча йўқ. Шунинг учун ҳам деҳқонлар сувдан ғалла экидан майдонларни суғоришда фойдаланишга қарор қилдилар. Сурхондарё, Шерободдарё, Қашқадарё, Зарафшон дарёларидан бошланадиган катта каналларнинг дарвозалари очиб қўйилди. Жанубий районларда худди ёздагидек кун исиб кетган. Ана шу жойларда тупроқнинг нами тез қочиб қолмоқда. Ҳозир шу ерлар суғорилмоқда.

Водийларда жойлашган ғаллазорларни суғориш учун пррригаторлар қанал чиқаришди. Ҳозир шу каналлардан дарё суви раван оқмоқда. (ЎЗТАГ).

ИЛГОРЛАР даласида ғўза парвариши кун сайин кучайтирилмоқда. Андижон области. Бўз районидидаги Карл Маркс номили колхозда ҳам худди шундай. Чигит қийос унб чиққан майдонларда ғўзани культивация қилиш маромида ўтказилмоқда. Фотомухбиримиз А. Тўраев олган суратда 2-бригада механизатори Т. Қодиров, (чапдан) колхоз раиси З. Расулов ва бригада бошлиғи С. Шомурдов ўртоқларни кўриб турибсиз. Чапдаги суратда эса ғўза культивация қилинляпти.

ИЛГОРЛАР даласида ғўза парвариши кун сайин кучайтирилмоқда. Андижон области. Бўз районидидаги Карл Маркс номили колхозда ҳам худди шундай. Чигит қийос унб чиққан майдонларда ғўзани культивация қилиш маромида ўтказилмоқда. Фотомухбиримиз А. Тўраев олган суратда 2-бригада механизатори Т. Қодиров, (чапдан) колхоз раиси З. Расулов ва бригада бошлиғи С. Шомурдов ўртоқларни кўриб турибсиз. Чапдаги суратда эса ғўза культивация қилинляпти.

ЭКИШ КУНДАЛИГИ

РЕСПУБЛИКА ОБЛАСТЛАРИДА МАККАЖЎХОРИ ВА ШОЛИ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1969 ЙИЛ 10 МАЙГА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Гектар ҳисобида)

Областлар	Мақсад- ишқори олиш плани	Экинчи майдон	Планини бажариш проценти	Шоли экин плани	Экинчи майдон	Планини бажариш проценти
Тошкент	16731	11443	66,9	9700	37	0,4
Сирдарё	13105	6250	47,7	5920	—	—
Фарғона	13573	8003	58,9	2509	307	12,2
Наманган	13561	7268	53,6	4342	100	2,3
Андижон	12872	6152	50,1	4729	336	7,1
Самарқанд	15719	6102	40,7	1899	33	1,7
Бухоро	7439	3808	51,2	1000	—	—
Қашқадарё	8090	3835	47,3	—	—	—
Сурхондарё	8078	5637	69,8	4552	80	1,8
Хоразм	9365	1419	15,2	6490	131	2
ЎЗ ССР	15990	1100	6,9	16805	2040	12,1

Республика бўйича: 134526 64867 48,2 57946 3064 5,3

КОЛХОЗ ХАЁТИНИНГ НОМИНИ

КОЛХОЗ НАМУНАЛИ УСТАВИ ДЕХҚОНЛАР МУҲОКАМАСИДА

Суратда: колхоз-раис Усрбой Жўраев доклад қилмоқда, чапда: мажлис-зал.

А. Тўраев фотоси.

Колхозчилар бугун катта йиғинга тўпланишди. Одамлар оқим-қубимнинг ҳашаматли дарвозасидан иккирига тўхташиб қибирмоқда. Буларнинг баъзиси кун бўйи далада универсал юргизган механизатор, мохир пахтакор, айримлари ҳозиргина сут-товар фермасидан қайтган сиргир соғувчи, молбоқар. Яна бирлари маккамхўрлик, бобдон, пиллакор. Ёш-қари, ўсим, эркак аёла бача бугун ўз бахтининг номини бўлган колхоз (кишлоқ хўжалик артели)нинг янги намунали Устави лойиҳасини муҳокама қилишди. Улар колхознинг биринчи Устави билан бўлган даврда коллектив хўжалик қўлга киритган жуда катта ютуқларини эслашди, албатта.

Залга кираришда колхознинг марҳум раиси уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқуловнинг катта портретига кўзга ташланди. Кенг кўксини олти Ленин ордени, учта «Олтин юлдуз» медали, қўша-қўша бошқа орден ҳамда медаллар безаб турган бу сиймо ҳозир худди ўз колхознинг аълоларини янги тарихий ҳужжат билан қўлга, муқаббат қўлга қўйгандай жўшқин бўлди.

Мана шундай бўлмасин! Ахир, Ҳамроқул ака маънавийликда колхознинг биринчи намунали Устави қабул қилинган. 1933 йилдан бошлаб то умрининг охиригача шу катта коллективга мохирлик билан бошчилик қилди, ҳаёт анжир-чўққулар, роҳат-роҳатларнинг бир оғла фарзандларидек бўлган ҳамда кўрди, ҳаммага оталик қилди, Ҳамроқул отанинг бошчилиги даврида янги асволлар турлиб, янги-янги хонадонлар пайдо бўлди.

Ҳўш, колхоз қўшлов Шўрликсойда қандай ўзгариш юз берди-ю, у қандай ободонлашди! Халқнинг турмуш маданияти қандай оқшолди, маданият-маданият соҳасида қандай янгиликлар юй берди, деб сўрасангиз. Мана шу катта клуб, унинг атрофидаги мактаб бинолари, қўша-қўша муассасалар, ошхона, новохона, медицина муассасалари, маънавий ҳаёт кўрсатиш корхоналари, узун, каттадек тақсим қилинган ички чатадиган янги типда қурилган уйлар ва бошқа ҳаётдан-ҳаётга иморатларини кўз-қўла қилиб турган ҳозирги қишлоқнинг урини бундан 34 йил муқаддам ташландик шўрлароз эди.

1935 йили республикамизнинг биринчи президенти Йўлдош Оқунбоев ўша вақтда Тожикистондаги меънавийлик соҳасининг директори бўлиб ишлаган Ҳамроқул Турсунқулов отпусқа олиб Тошкентга келганда ушбу машинага ўтказиб тушди. Шўрликсойда қандай кўрди, икки дўст ҳаммагача айланган. Шўрликсойнинг қадимба-қадим қазиб бир жойда тўхташган, Оқунбоев оқ-насининг елкасига қўшиб юзига тўрмоқдан. Оқ-қоқнинг қарашинда ялтироқ олобати бор эди. Буни Ҳамроқул ака сезди-ю, одоат сабаб лол-мим демайди, гапнинг пайновини қўяди. Оқоқдан гап бошлади.

— Сиз шу ерда қолсангиз, Мана бу жойдан нов орқали Шўрликсойнинг қўқ ўртасига суя ўтказсангиз, янгиликнинг икки анбарини сўғириб обод қилсангиз...

Ҳамроқул ака аввалига нима гапнинг тушуш-май ҳайрон бўлди. Ота колхозчиларини йиғириб, умумий мажлис ўтказганда кейингина гапнинг асл маъносига тушуниди. Колхозчилар Ҳамроқул акани шу ердаги колхозга раис қилиб сайлашди. Ўша вақтда колхознинг на идораси, на каттароқ отхона-ю, молхонаси ва на бемалол ўтириш мўкин бўлган чойхонаси бор эди. Колхознинг ҳозирги марказидан тўрт юз метрча этакдордан-буз суя томонига икки бир анхор бўлиб, ундаги суя билан жами 250 гектарга яқин ер сўғирлар эди, холос.

Энди колхознинг етиштирган маҳсулот-тино, от-уло ва бошқа дов-даскага қарайлик. Ҳамроқул ака колхозга 1935 йилнинг охирида раис қилиб сайланган бўлса, ўша йили бошқа раис раҳбарлигида 225 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 5,2 центнердан ҳосил олган. Жами пахта 117 тонна бўлган. МСНнинг трактор билан берган бремзини ҳисобга олганда колхознинг ўртада фақат 4 от, 6 ҳўна ва уларга қўшиб ишлатилган омон-бўйинтирик йил колхоз экономикаси, колхозчилар турмуш фаровонлигини кўтариш тўғрисида кеч-қуноқ ўйлади, изланди. Колхоз уставида кўрсатилган кўнун-қондаларни амалда ошириш учун тегишли чора-тадбирларни кўра борди. Колхозчилар йиғини, ақва ва коллектив сўхбатларда хўжалиқнинг истиқбол порлоқлигини, меҳнат қилини-ча, монбонлик кўрсатилиб, тўрт тўққиз, имкониятлар тўла ишга солинса Шўрликсой аёноиб бир бот-бўстонга айланишини уқтирдиди.

Колхозчилар аёноиб ташкилотни, ишбилармон раиснинг ҳар бир сўзига эътибор, билан қараб, колхоз ишини ўзининг жонадон иши деб билди ва меҳр қўйиб бошлади. Ҳар қандайд меҳнат нити-моми муваққатларда борди. Қўшма фаслига чиқ-май турибко катта жарға но кўришиб, асрлар бўйи қараб ётган Шўрликсойга суя чиқарилди.

Бир неча юз гектар ери ташкил этган қадимий Шўрликсойда биринчи нумарат — колхоз правлениесининг идораси қад қўриди, бу ҳозир кундан-кунга бора уриб яшаватган колхоз қишлоғида энг кўна, кўрмисиз бино ҳисоблана-

ди. Ҳамроқул ака раислиқга сайланган йили пахта майдонига 75 гектар янги ер қўшилди, 300 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 17,9 центнердан ҳосил олинди. Қадимий қўшма раислиқ раҳбарлиги, партия ташкилотининг етакчилигида планлар тўлиб, юз арб бўлди, колхозчиларнинг кўли пўл қўрди, омонбори дон кирди, уларнинг бир қисми қўйилди, ситрилди бўлди. Шу-шу колхоз тараққий қилиб чиқиб олганча, дедил қадимлар билан тобора олға босаредил.

Йилигиша қолётганларнинг кети ҳам умийлашди. Улар орасида колхознинг биринчи намунали Уставини муҳокама қилиш ва қабул этишда қатнашган кекса колхозчи-деҳқонлар, меҳнат ветеранлари ҳам жуда кўп. Мана, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Мирсўлаймон Ёқубов, Раҳимберди Йўлдошев, Оқунбой Жалолов, Янгиқул Отабоев ва олдинги сарда савлат тўқиб ўтиришди. Уларнинг ёнидан Дадаҳон Раҳимов, Мамат Қамолов каби ишлаб чиқариш ветеранлари жой олган. Сенобархон Қурбонова, Тошкентли Темуров, Деҳқонбой Жуманов ва бошқа пахта усталари ташкилотини ривожлантиришда эришган муваффақиятлар ва гапдаги улкан вазирилар ҳақида сўхбат қилиб ўтирибди.

Қадим қувончларга тўлган меҳнат аҳли вакиллари йиғилишда нима дейишорди! Албатта ҳар қисмининг кўнгулда аёноиб қиларди бор. Меҳнат ветеранлари ўзининг ҳўна қилиб беришар-мининг! Ёш асвол вакиллари қандай янгиликларни ўртага ташларини! Дарвоқе, икки устоз ўртасида ўтган вақтда шартон, имконият, колхозларнинг қиёраси бўтуғай, ўзарга кетди. Шўннинг учун ҳам партия ва ҳукуматимизга устоз лойиҳасини кенг меҳнатқилар олмаси муҳокама-сига ташлаб, уларни ўйлаб, ўзарни фикр юритсин, хўжалиқнинг демократия асосида бошқариш қўли-ри тўғрисида ўзарни тақлифлар киритсин, дешилар. Шундай бўлган, республикамизнинг маънавий хўжалиқларидан бири Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз аъзолари ҳам жуда қимматли фикрлар айтди, муҳим масалаларни ўртага ташлашда ҳаммаини ишончи қўйди. Масаланинг ана бошқа томони бор. Колхоз ҳозир 1420 гектар майдонда пахта етиштирпти. Икки устоз ўртасида ҳосилдорлигини 5,2 центнердан гектар бошига 40 центнерга кўтарди.

Яна бир гап бор. Хўжалиқда чорвачилик шак-дам ривожлантирилмоқда. Сут-товар, қўйчилик, йилчилик фермалардан қўллаб маҳсулот олиняпти. Қорамоллар сонин салкам икки бошга етди. Илгари бир бош ҳам қўй йўқ эди. Ҳозир юнгидан тортса мой чиқарган. 4300 бош қўй сўрт юнларидеда боқилди, қўллаб эгиз қўй, жун олинсяпти. Хўжалик сўғити йилларда пилла-чиликда ҳам етакчи ўринлардан бирича эгалланди. Ҳар йили 200-215 юнни қўрт уруғидан юкюри пилла ҳосили олинмоқда. Катта галлазорлар, шол-қорамоллар, сабзавот майдонларига эга бўлган бу гинант хўжалиқнинг аъзолари юкюрида тилга олганлар зафарлар тўғрисида нима-лар дейишларини эшитиш нақадер қўнгулди ва қиёқарилди.

Клуб колхозчилар билан тўлди. Бу колхоздан 9 нафар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони етиш-тирди. 300 дан ортиқ колхозчининг қўксини СССР орден ва медаллари безаб турибди.

Колхозчилар умумий йиғилишини колхоз партия комитетининг секретари Бўрихон Султонов очиб, бундай деди:

Бугун сиз билан биз жуда бир муҳим ҳўж-жат—колхоз (кишлоқ хўжалик артели) янги на-мунали Уставининг лойиҳасини муҳокама қилмоқ-да учиб ёрға тўплаймиз. КПСС Марказий Коми-тетини томонидан ўртоқ Л. И. Брешнев раислигида тўзилган комиссия таъйинлаб берган бу лойиҳа маълуматимизга қишлоқлардаги қўйчилик йиғи-лишларда дастлабки муҳокама-лар вақтида ақал-дид билан мақбулланмоқда. Биринчи устоз қа-бул қилингандан бундан олдига жуда кўп вақт ўтди. Колхоз турмушининг асосий қонуни бўлган ва ҳозиргача қўлланиб келинган устоз товар маҳ-сулот етиштиришни қўлайтириш аёли билан коммунизмнинг моддий-техника базасини му-стаҳкамлаш, экономикани юкюри кўтариш, халқ турмуш фаровонлигини ахшиллашда муҳим да-стурлаш бўлиб хизмат қилиб келди.

Лекин эндиликда Коммунистик партия рас-барлигида мамлакатимиздаги колхозлар, шу жум-ладан бизнинг қишлоқ хўжалик артели-миз ҳам жуда илгарилаб кетди, тараққий қўйилди шакдам қадимлар билан дадил олға борапти. Шундай давр, замонада яшавимизни, кечадимларни лол

қолдирган янгилик бугун эскириб қолаяпти, унинг ўрнига янгиликлар пайдо бўляпти. Шундай экан, бугунгиларни ҳам эртага эскириш мўкин. Шун-га ўхшаш орадан узоқ фурсат ўтиши билан шу вақтгача амал қилиб келинган устоз колхозлар-дан барча иқтисодий ва социал ўзгаришларни тўла ақс эйтира олайлик қолди, ёки бошқачеси-га етганда эскирди. Шу сабабли Коммунистик пар-тиямиз бунин ҳисобга олиб колхоз (кишлоқ хў-жалик артели) янги намунали Уставининг лойиҳа-сини ишлаб чиқиб, кенг жамоатчилик муҳокама-сига қавола этди.

Партия комитетининг секретари колхоз (ки-шлоқ хўжалик артели) янги намунали Уставининг лойиҳаси ва колхоз ишлаб чиқаришини тараққий эт-тириш тадбирларни тўғрисида доклад қилиш учун правление раиси икки Ленин ордени Усрбой Жўраевга сўз берди. Раис колхозчи-деҳқонларга янги устоз лойиҳасида баён этилган фикрларни батафсил тушунтириб бергаб, бундай деди:

—Партия ва ҳукуматимизнинг доно раҳбарлиги туғайли колхозлар кустар типидоги майда, ком-куват, экономикаси заиф хўжалиқдан ҳар томон-лама тараққий этган гинант хўжалиқларга айлан-ди. Колхозларнинг моддий-техника базаси му-стаҳкамланди, экономикаси кескин кўтарилиди. Бунин ўз колхозимиз мисолида яққол кўришми-зи мўкин. Колхознинг ўсиш ва юксалишига доир баъз мисолларни келтириб ўтмоқчиман.

Марҳум раисимиз Ҳамроқул ота Тур-сунқулов раислиқга сайланган йили асосий ишлаб чиқариш қўрилимида ҳўж-жат, омон-бўйинтирик, от қўшиб ишлатилган-ди култиватордан иборат эди. Ҳамма иш қўлда бақарилиди, деҳқоннинг сўнгики кетимон эди. Ҳаммаи-ларнингизнинг эсингизда бўлса керак, ўша кезларда қуноқда пахта териб, кечаси қўсак чу-ридан. Олдиндан ҳақ ҳам ҳисоби билан эди.

Энди ҳозирги ақолини кўздан кеңайтирдик. 1420 гектар майдонда пахта етиштирмак. Беда майдон-нинг 325 гектар. Саёкам 200 гектар ерда маҳсулдордан юкюри ҳосил олаймиз. Эл дас-турининг, безаватан бош-роғларимиз 272 гектар-га етди. Саёзавотчилик, шол-қорамолнинг ривож-лантириш соҳасида ҳам беҳад катта ютуқларни қўлга киритмакдизиз, ўзингиз айтингчи, шунча катта майдондаги ишларни қўл қўли билан бақар-иш мўкинми? Асло мўкин эмас! Шўннинг учун ҳам давлатимиз биз колхозчи-деҳқонларга қўллаб қишлоқ хўжалик машиналари, техника, агрегат-лар, минерал ўғитлар етказиб берапти, улар-нинг куч-қувватидан самарали фойдаланиб, маҳ-сулот етиштиришни қўлайтириб, коллектив хў-жалик экономикасини мустаҳкамлаб, ўзингиз ҳам бадавлат ҳаёт кечиринг деяпти. Ҳозир колхоз-имизда турли марказдаги 210 трактор бор. 24 те-рини машиналарга эгизмиз. 21 юз машинаси оғир-мизини оғил, узоқимизни яқин қилмоқда. Қанча-дан-қанча бошқа халқ техникага эгизмиз. Кўрдан-гизмиз, фақат бизнинг хўжалиқимиздагина икки устоз орасида шунча ўзгаришлар бўлди. Вақо-лонин, мамлакатимиз, республикамиз, област-миз, йиғинга районимизда биз каби зафар қўн-ган хўжалиқлар беҳадсодир. Буларнинг ҳаммаси эндиликда эски устоз ҳақимга сиймайди, албатта.

Ёки бошқа бир мисолни олайлик. Илгари биз-да олий маълумотли агроном, зоотехник, ўқи-тувчи—умуман муҳтасис кадрлар йўқ эди. Ҳо-зирги кунда Шўрликсойда турли соҳалар бўйича 101 олий маълумотли кадр иш олиб борапти. Улар ҳавқимизни коммунистик руҳда тарбиялаб, қишлоқ хўжалик маҳсулотларни етиштиришни қў-лайтириш аёли билан коммунистик мамурилик яратишда партия ташкилотини ва правлениенинг жанговар ердэмисига айланди. Колхознинг би-ринчи устози қабул қилинган кезде бунин фақат орзу қилардик, холос.

КПСС XXIII съезди ва партия Марказий Коми-тетининг пленумини халқимиз олдинга қишлоқ хўжалик маҳсулотларни етиштиришни кескин қў-лайтириш аёли билан халқимизнинг оқ-оёқат маҳсулотларига, саноатимизнинг қоманшга бўл-ган ва кун сайин ўсиб бораётган талабларини тўлароқ қонд-ириш вазиридан қўйди. Масалан, КПСС XXIII съездининг СССР халқ хўжалиқини ривожлантириш беш йиллик плани юзасидан белгиланган директиваларида 1966—1970 йиллар-да қишлоқ хўжалик маҳсулотларни етиштиришни ўртача йиллик ҳажминини шу маҳсулотларини бун-дан олдинги беш йилликда етиштирилган ўртача йиллик ҳажмига нисбатан 25 процент қўлайтири-ли, дейилган. Кўрибни турибдики, бундай улкан иш маъмул устозга сиймайди. Шўннинг учун ҳам партиямиз халқ, колхозчи-деҳқонлар талабини эйтибборга олиб эски устозини янги устоз билан

алмаштиришни лозим топаптир.

Янги устоз лойиҳасида колхозларга қарошли экин ерларини мутасиял кенгайтириб бориш, унинг ҳар қаричидан умумий фойдаланиш, қи-шлоқ хўжалигида механизация, химизациядан кенг фойдаланиш, шу йўл билан маҳсулот микдорини қўлайтириб, сортини яхшилаш гоёси олға сурил-ганини, бу фикрни биз томоғимиза қўллаб-қувват-лаймиз. Халқимизда ер-ҳазина, меҳнат—унинг ка-лиди, деган нақл бор. Шундай бўлган, биз бун-дан кейин ҳам қўриқ ва партов ер очиш ҳисоби-га пахта майдонларини кенгайтириб боришимиз керак. 1967 йилда химиявий ўғитлардан самара-ли фойдалондик, оғир меҳнатини машиналар гар-данига ордик. Натижада ҳосилдорлиқнинг гектар бошига 40 центнерга етказган эдик. 1968 йилда бу соҳада биз о камчилиқга йўл қўйинган эдик, ҳосилдорлиқ псайиб кетди, пахта тайёрлаш планини бақаролмай қолдик. Энди ана шу доғин ювишимиз, ўтган йилги боқиманда пахта-ни ҳам қўшиб беришимиз керак. Партиямиз, давла-тимиз биздан шунини кутаяпти.

Устоз лойиҳасида колхозчилар меҳ-натига ҳақ тўлашни тақомиллашти-риш, шахсий меҳнатдорлик ва кўп маҳсулот етиштириш учун раёбатлантириш услу-бининг кенг қўллаш гоёси олға сурилди. Бу ҳам колхозчи-деҳқонларнинг меҳнатига тўла мос келади. Шўннинг айтиши керакки, меҳнатга ҳақ тў-лашда базан тенглик ҳолларига йўл қўйилди. Бригада ёки эквон пахта тайёрлаш планини охи-риб бақарса, биринчи сорт пахтаини қўлайтирса, тажмакорлик билан иш тўгса, ортиқча қиммига йўл қўймасиз устамиз мувофот олади. Ана шу устамиз мувофот маҳсулот етиштиришнинг тақди-рини қил қилишда жонбозлик кўрсатган кишига ҳам, ўрта меҳна меҳнат қилган кишига ҳам бир хил тўланади. Энди бу метод эскириб қолди. Янги устоз лойиҳасида таъкидланганича, кўп меҳ-нат қилган киши кўп ҳақ олиб қандики урсин! Бу фикрга ҳам тўла қўйилмасиз.

Кийининг меҳнатини мўносиб тақдирлаш—унинг маррарлар сари чораш деган сўз. Устозда колхозчиларга «Фархрий колхозчи», «Хизмат кўрсатган колхозчи» деган унвонлар таъсис этиш мақбуллиги кўрсатилган. Бу колхозчиларнинг ян-ни муваддоосига гаплар. Меҳнат майдонига жағлон ураётган ёки кеъсайиб пенсияга чиқёт-ган кишиларга шундай фархрий унвонларнинг бе-рилишини уларга кўрсатилган иззат-ҳурматнинг аёноиб намунаси деб ҳисоблаймиз.

Колхоз (кишлоқ хўжалик артели)нинг янги на-мунали Уставининг лойиҳасида колхоз даромодини тақсимлаш, жамоат фондини қўлайтириш зарур-лиги уқтирилди. Аввало ишлаб чиқариш восита-ларининг сонини ошириш, қувватидан максимал даражада фойдаланиш, ҳар доим сарф-харажат-ларнинг ўрнини қоплаганига қолмасдан, барча соҳалардан катта иқтисодий фойда олиш зарур-лиги айтилди. Биз бу фикрни ҳам батамом маъ-қулаймиз. Илгари бир тармоқдан катта фойда кўрилган ҳолда, иккинчисидан зарар кўрилган эди. Натижада мавсалан, пахтачиликдан олган фойда билан чорвачиликдан кўрилган зарар қопланар эди. Энди бунга йўл қўйиб бўлмайди. Янги устоз лойиҳасида ҳамма тармоқларини рен-табеллиқга айлантириш кўзда тутилди. Ундан қишлоқ меҳнатга тўғнашган ҳақ фондини таъ-мин қилиш зарурлиги кўрсатилди. Бу фикрлар-ни ҳам мўлдолаб қўллаб-қувватлаймиз.

Шундан кейин Усрбой Жўраев колхоз (ки-шлоқ хўжалик артели) янги намунали Устави лойиҳа-сининг бошқа моддаларига тўғталди. Колхозчиларга иқидий ташаббус кўрсатишларни учун шартон яра-тиб бериш, қишлоқ хўжалигида иқтисодлаштири-ни кенг қўллашни, колхозчилар орасида меҳнат нитизомини мустаҳкамлаш, колхозчиларга социял таъинот хизмати кўрсатишни ахшиллаш ва бошқа масалалар юзасидан қимматли фикрларни баён этиб, улар колхозчилар тўб меҳнатига мос ке-лишини уқтирди. Шу билан бирга бир қатор та-қлиф-мулоҳазаларини айтди.

—Баъз кишилар колхоз территориясида тура-ди, барча колхозчилар сингари ҳамма иштиро-дада фойдаланмади. —Деди у барча колхозчилар фикрини ифодалади. —Аммо колхоз ишлаб чиқ-аришда, маҳсулот етиштиришда қатнашмайди, бошқа жойларда енгил-елан ишлар билан шуғул-ланади, текмехўрлик билан кун кўради. Шундай

кишиларни колхоз территориясидаги томорқадан маҳрум этиш, иштиролардан фойдалантирмастик керак. Бунин янги устозга эътибор қилиш, ахши бўлур эди.

Колхозларда турли марказдаги машиналар сонин ортиб борапти. Лекин уларнинг қувватидан тўла фойдаланилмапти. Масалан, пахта териш маши-наси атиги 30-40 кун ишлейди, йилининг қолган вақтида бекор туради. Мавсум бошланишдан ол-дин тагин ремонт қилиниб, чиқимига йўл қўйилди. «Союзсельхозтехника» ёки «Узсельхозтехника»-нинг жойлардаги органилари билан колхозлар ўр-тасида шу машиналарни белгиланган вақтларда турли ишларга мослаштириш ҳақида шартнома тузилса, бир машина кимизда 4-5 хил иш ба-жариладиган бўлса, ишимиз анча юрчишиб кетарди. Бу ҳақда ҳам янги устозда бир модала бўлса, ах-ши бўлур эди.

Шундан кейин колхозчилар бирин-кетин сўзга чиқиб, Устав лойиҳасида колхоз ҳўжатиинг ҳозирги талабига жуда мос эканлигини мамнуният билан айтилар ва ўларнинг фикр-мулоҳазаларини ўр-тага ташладилар.

—Ҳозирги кунда — деди колхоз механизатори Олимжон Маликов, — деҳқончиликнинг асосий юмшолари техника гарданига юксалипти. Шу му-носабат билан механизатор кадрларини қўлайти-ришга эҳтиёж ортияпти. Хилма-хил машиналарни мохирлик билан бошқариш, уларнинг қуядан ке-зи келганда кеч-қуноқда умумий фойдаланиш учун ҳар бир колхозда етарли механизатор кадрлар бўлиши керак. Колхозлар кадрлар тайёрлаш учун ҳар йили маълум анқдорда маблаг ажрата-дилар. Лекин базан ҳолларда бу маблаг етишмай қолади. Шўннинг учун механизатор кадрларини тай-ёрлашга кўпроқ маблаг ажратилиш кўзда тути-ни янги намунали Уставада алоҳида кўрсатиб қў-йилишини тақлиф этар эдик.

УРАЛЛИСОЙ

раис муовини, шу колхознинг аъзоси Қамбархон Маъмурбоева бундай деди:

—Янги Устав лойиҳасида хотин-кез колхоз-ларнинг меҳнати, ҳам олшим, отпусқага чиқиши ҳақидаги масалаларга катта эътибор берилган. Ҳақ-қатнаш ҳам саноат ишлаб чиқаришига тобора қи-лашаётган колхоз ишлаб чиқаришида эркинлар қатори аёлар меҳнати тўғрисида ҳам ўйлашга вақт етди. Шу ҳақда ўз тақлифини айтмоқчиман. Ҳозиргача бизда колхозчи аёлларнинг қуилик иш соати келмаган. Менинча болалик қонунларга бошқаларга қараганда чекланган иш соати белги-лаш, уларнинг уй-рўғзор ишларига, болалирга қароши учун ахши имконият яратиш беришни кў-зда тутиб, Устав лойиҳасида қўйишча модала кир-тиш зарур.

Кекса колхозчи, пенсионер, Социалистик Меҳ-нат Қаҳрамони Мирсўлаймон Ёқубов сўзга чиқди.

У колхознинг босиб ўтган йўллари, ҳозирги тара-ққий ҳақида ҳаёжонлибди гапирди.

—Меҳнат, — деди у, — ҳамма нарсани бунд эгиди. Меҳнат туғайли чўллар гулистон бўлмоқда. Шу билан бирга меҳнатда иштиро ҳам жуда за-рур. Колхозчиларимиз меҳнатга олғли муёи-сабатда бўлиш туғайли хўжалиқимиз ҳамма со-ҳада тобора юксалипти. Лекин мен бир нарсани айтмоқчиман: баъз колхозларнинг ҳисобга олма-ганда қўйчилик колхозда, шу жумладан бизнинг колхозимизда ҳам артель аъзоларининг маълум кунда ҳам олғли белгиллаб қўйилмаган. Тажриба шунини кўрсатадики, колхозчи зарур шинин қилиб олғли учун қартигани ёки оғининг маълум кун-ларда колхоз ишдан узилди, уша ишини қилиб олади. Бунга албатта йўл қўйилди. Шундай бўл-ган, ҳақда ёки ўн кунда бир кунини дам олғли ажратиб қўйиш маъбул бўлмасимкин. Шундай қилишда колхозчининг иш кун ва дам олғли кунин тайин бўлиб, унинг маъсулияти видада куч-дид, нитизом тагин ҳам мустаҳкамланади. Устав лойиҳасида шу ҳақда эътибор қўйилишини иштарим.

Колхозин Абдумажид Нурматов, қариялардан Дадаҳон ота Раҳимов ва бошқалар ҳам янги на-мунали Устав лойиҳасининг кун ораидан мақу-лағанлиқларини айтиб, хўжалиқларини шартонига мос келадиган қўйишча модаллар киритиш юза-сидан баъз мулоҳазаларини билдирдилар.

Колхозчиларнинг умумий йиғилишини янги на-мунали Устав лойиҳаси тўғрисида қилинган доклад ва сўзга чиққан колхозчиларнинг тақлиф ҳақда мулоҳазалари юзасидан қарор қабул қилди.

ҚАҲРАМОНЛАР ХОТИРАСИ

ЯНГИЙЎЛ. 10 май. Янгиёулнинг марказида. Улар Ватан уруши йилларида ҳалок бўлган жангчилар хотирасига ёдгорлиқ ўрнатилди. Қўнраг мармардан ишланган ёдгорликда Ленин ор-дени тасвирланган. Орденининг ёнида автомат ушлаб турган сол-дат ва ярадор бўлган Янгиёул тепа-сида аламийда онаси бошини қў-ли солиб турди.

Ғалаба кўни ёдгорлиқни ташта-лади оғишга бағишланган қўд иш-ликл митинг бўлди. Митингда Янгиёул шаҳар партия комитети-нинг биринчи секретари, Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. И. Ри-балло, Улар Ватан урушининг қат-нашсини гидролиз заводининг иш-чиси И. Ҳасанов, ўқитувчи А. Ми-хайлов ва бошқа нотийлар фашист босқинчиларга қарши мардона кў-рашган ҳамшаҳарларининг жасо-

ластин, 10 май. Улар Ватан уруши фронтларида ҳалок бўл-ган кишилар шарафига кўр-гонтепаларни ўрнатган ёдгорлиқ обиди Ғалаба кўни бу ерда очилиб унутилмас воқеа бўлиб қолди.

Митингда уруш ва меҳнат ве-теранлари сўзга чиқдилар.

ПСКЕНТ. (Тошкент области). 10 май. Ғалаба кўни. Бўка рай-онидан «Гулистон» ноҳиосининг мингтаб аъзолари Улар Ва-тан уруши фронтларида ҳалок бўл-ган 180 қаҳрамон ҳамшироқларни шарафига ўрнатилган ёдгорлиқни тантанали очиш маросинида тў-ланилди. Ҳалок бўлганларнинг қариндош-уруғлари, яқин киши-лари, жанговар ўртоқлари ҳам ҳозир бўлишди.

Митингга колхоз раиси И. Ҳай-даров очди. Ўзбекистон ССР дав-лат гимни садолари остида ёд-горлиқ оҳиста очилди. Тўлганган раб кў ўнгида сукумларча компо-зицияси намоён бўлди. Мармар қўнрагдан 11 метрлик ёдгорлиқни беш қиррали юлдуз безаб туриб-ди. Ёдгорлиқнинг остида Янгиб-турган она тасвирланган. (9-ТАГ).

ГДР ВА БХР ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ЎРТАСИДАГИ МУЗОКАРАЛАР ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

БЕРЛИН. 10 май. (ТАСС). Германия Бирлашган социалистик партияси Маршалл Комитети ва Германия Демократик Республиканинг ҳукумати томонидан таъин қилинган Германия Коммунист партияси Маршалл Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Тодор Янков бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси 5 майдан 9 майгача расмий аниқ билан ГДРда бўлди.

ГДР ва БХР партия-ҳукумат делегациялари ўртасидаги музокара ва музокаралар тўғрисида кеча АДП агентлиги таратган ахборотда, бу музокара муҳофама қилинган ҳамма масалаларда ҳар икки томон фидойилик билан бир-бирига мувофиқлаштиришга эришди.

ГДР билан БХР ўртасидаги музокара, ҳамкорлик ва ўзаро ердан тўғрисида шартнома имзолангандан бери сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳамкорлик муносабатлари ривожланиб келмоқда.

Хар икки томон ўзаро Икки-соний Ерда Келгиларнинг маъсух ХХIII сессиясида янгилик билан бўлиб ўтган келгилар келгиларга юксак баҳо берди.

ГДР билан БХР, дейилган ахборотда, Совет Иттифоқида музокаралар, шунингдек социалистик интернационализм руҳида социалнинг давлатлар-

нинг қардошларча ҳамкорлигини мустақимлашга ўз ҳақлари, ўз партиялари ва ҳукуматлари фидойилигини оқшатиш, деб билдирилди.

ГДР билан БХР Варшава Шартномасига аъзо бўлган барча давлатлар ҳавфсизлиги, суверенитети ва мустақиллигини, гарови сифатида Варшава Шартномаси таъкидотини мустақимлашга бундан кейин ҳам аниқ ердан бераларидилар.

ЖАЗОИРЛИК МЕҲМОНЛАР

Совет Иттифоқида СССР Министрлар Совети Фан ва техника давлат комитетининг меҳмони бўлиб турган Жазоир миллий таълим вазири Аҳмад Талиб Ўзбекистонга келди.

10 май кунини жазоирлик министр ва унинг ҳамроҳлари Ўзбекистон ССР Маориф ва олимлар ишлари бўлими, Республика маориф ва олимлар ишлари бўлими раиси А. М. Қўчқоров дўстона суҳбат чоғида меҳмонларни Ўзбекистон ҳаётида Совет ҳокимияти йилларида қилган ишлари билан таъкидотини, республикада яшаш билан бериш ва ёшларнинг тарбиялини проблемаларини ҳақ қилиш соҳасидаги таъкидотини тўғрисида муфассал суҳбат берди.

Аҳмад Талиб Тошкентнинг иқтисодий қурилишларини ва бошқа ҳушмаларга жойларини кўздан кечирди.

Жазоирлик меҳмонлар шу кунини Самарқандга жўнаб кетди. (ЎзТАГ).

Х А Р ТЎҒРИДА

ЛЕОНАРДО ДА
ВИНЧИННИНГ ПЛАМЕРИ

Уйғонкиш даврининг буюк олим ва расмчи Леонардо да Винчининг қўл эъларида турли учувчи аппаратларнинг расмлари бор. Булар йил-йўлакчи қанчалар сарфасалар, холос. Бироқ, келгиларда икки инжине-нерга шунинг ўзбек ки-фойлики қилди. Улар улуг олимнинг расми-дан фойдаланиб ёғоч ва алюминийдан планер ясади.

УЙҒУЧ ШЕРЛАР

Танзания паркидаги шерлардан бир нечтасининг бўйинга транзит-торли радиоузелларни осиб қўйилди. Натияда олимларга ҳайвонлар шох-и — шернинг донг таратган аниқдан ҳам бартар уйғучи аниқдан маълум бўлиб қолди. Шерлардан бири 21 нун давомда атиги ўз кило-метрча йўл босиб, сутка-сига 20 соатдан ухлади.

ЎТҚОЛГАН МИЛЛИОН

Американинг кема ва вертолётлари «Нимбус-В» метеорологик йўдоши «СНАП-19» тон генераторининг нисбатан напсулини излашда давом этти-ляпти. Улар янгида Тинч океанга тушиб кетган гади. Бу масала пичан гарамидан игна излаш-дан ҳам мушкулроқ. Бироқ, чиниша унинг ар-зайидаги масала. Чунки, напсуларда нисбатан кичик плутоини — 238 бўлиб, доллар баҳоси ми-лион долларга қийинди.

ЭНГ МАРОҚИ ТЕЛЕШТИРИШ

Сан-Франциско шаҳри-нинг телевидениеси эшитирилган програм-маси ҳақида томошаси-ларнинг фикрини бил-диришда аниқлар тарқатди. Аниқта сава-лига Бетти Грэхэм шун-дай жавоб қайтарган: «Менга ҳақимдан ҳам о-қ-хаво синоптиклар айт-гандай эмас, бошқача бўлади, деб бир доллар-дан гаров ўйнаймиз. Ут-ган ой давомида 27 дол-лар ютишга муваффақ бўлдим».

Франко тартиби остида азоб чекмаган Испания меҳнатчилари суз ва матбуот эркинлиги каби оддий конституцион ҳуқуқдан ҳам маҳрум қилинган. Бу ерда меҳнатчиларга қарши «фавқулодда қонуни» қабул қилинган.

Испания Франко ойғи остида. Англияда чинадиган «Гардиен» газетасидан олинган сурат. ТАСС фотохроникаси.

ФАЛАБА КУНГИ ФАЛАБА

Олмаоталик эски рақиблари билан учрашуга пахтакорчи-ларнинг «Бошқа ченини бўл-майди!» деган шор билан майдонга тушдилар. Олд-дан кутилган эди. Бунга улар-ни, бироқ, қўлга олган эди. Бунга улар-ни, бироқ, қўлга олган эди. Бунга улар-ни, бироқ, қўлга олган эди.

Этнинг турлиги 9 учрашув натижаларида бирорта ҳам йил-лик ҳисоб бўлмади. «Динамо» (Москва) — ЦСКА, «Арсенал» — «Черноморец», «Торпедо» (Кутаиси) — «Динамо» (Тбилиси) учрашувларида ҳисоб олинмади. Минскалик «Динамо» — «Локомотив», «Урал» — «Металлург» (Кузнецк) со-ветовни 1:0 ҳисобда ютди. «Нефти» — «Заря» коман-дари учрашувини 1:0 ҳисобда ютди. Киевда Ростов-лиқ армиячилар мамлакат чемпионлиги. Москвада Ленинградлик элитчилар ав-торларидан 2:0 ҳисобда маглубиятга учрадилар.

А. МАЪЗУМОВ.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

12 МАЙ, ДУШАНБА

Биринчи программа
18.30 — Тошкент кўрсатишлари программаси.
Ўзбек тилида: 18.35 — «Еш куч» спорт программаси.
Рус тилида: 19.10 — Телеинги-лилар, 19.25 — Ренлама, 19.30 — «Звезда Востока» журнали саҳи-фаларида, 20.00 — Ҳунажати фильм, 20.20 — Кўрсатишлар про-граммаси.
Ўзбек тилида: 20.25 — Телеинги-лилар, 20.40 — «Ўзбекистон чор-вадори» программаси, 21.10 — Ҳу-нажати фильм, 21.40 — Тележаур-«Волода Ульянов» (тўғрчи қисм).

13 МАЙ, СЕШАНБА

Биринчи программа
12.55 — Москва кўрсатишлари, 18.30 — Тошкент кўрсатишлари программаси.
Рус тилида: 18.35 — Кичикитой-лар учун эртан, 19.00 — Телеинги-лилар, 19.15 — Курулчилар учун шаштириш, 19.35 — Адабий театр.
Ўзбек тилида: 21.25 — Телеинги-лилар, 21.40 — «Ешлик» кўр-садади, телеиниляторлар, 22.20 — Ғи минут музика, 22.30 — Аҳмад Раҳматнинг кинодай портрети.

14 МАЙ, ЧОРШАНБА

Биринчи программа
18.30 — Тошкент кўрсатишлари программаси, 18.35 — Телеинги-лилар.
Ўзбек тилида: 18.45 — Муль-фильм, 19.15 — Ленин кутубхона-си, 19.30 — Давр кўшнчилар, 20.00 — Футбол, «Пахтакор» — «Динамо» (Тбилиси), 20.45 — Телеинги-лилар, 21.00 — Москва кўр-садади.

15 МАЙ, ПАЙШАНБА

Биринчи программа
18.30 — Тошкент кўрсатишлари программаси.
Рус тилида: 18.35 — Телеинги-лилар, 18.50 — Телеочерк.
Ўзбек тилида: 19.00 — Ғи ми-нут музика, 19.10 — «Бионор» программаси, 19.45 — Телеинги-лилар, 20.00 — Музикали эшит-тириш, 20.40 — «Муллазо махфия».

16 МАЙ, ЖУМА

Биринчи программа
18.30 — Тошкент кўрсатишлари программаси.
Рус тилида: 18.35 — «Старше-классик» программаси, 19.15 — Телеинги-лилар, 19.30 — Ренлама, 19.35 — Халқ интелели экрани, 20.05 — Пойтахтимиз музика ҳа-тида, 20.45 — Кўрсатишлар про-граммаси.
Ўзбек тилида: 20.50 — Телеинги-лилар, 21.05 — «Олтин водий» программаси, 22.05 — «Оламга сабақ» киносаҳначилар клуби.

17 МАЙ, ШАҒНА

Биринчи программа
9.55 — Тошкент кўрсатишлари программаси.
Ўзбек тилида: 10.00 — Музика-ли эшиттириш, 10.30 — «Ешлик» кўрсатишлари, 11.10 — Кинофильм, 11.45 — Ҳунажати фильм, 12.00 — Москва кўрсатишлари, 12.55 — Тошкент кўрсатишлари про-граммаси.
Рус тилида: 17.00 — Телеинги-лилар, 17.10 — Кўришчи фильм, Ғабел тилида: 17.30 — Кўри-шчи театр, 18.00 — Телеинги-лилар, 18.15 — Ғи минут музика, 18.55 — Кўрсатишлар программаси, 20.00 — Москва кўр-сатишлари.

18 МАЙ, ЯКШАНБА

Биринчи программа
9.55 — Тошкент кўрсатишлари программаси.
Рус тилида: 10.00 — Муль-фильм, 10.10 — Кичикитойлар учун эшиттириш, 10.40 — Кино-фильм, 10.50 — «Гандеула мам-лакати мариса» (телефильм).
Ўзбек тилида: 12.00 — «Афри-кадан кет» (сентанс), 17.25 — Кўрсатишлар программаси, 17.30 — «Ахборот» программаси, 18.00 — Футбол: «Пахтакор» — «Торпедо» (Кт), 18.45 — Ғи минут музика, 18.55 — «Ешлик» кўрсатишлари, 19.45 — «Ахборот» программаси, 20.15 — Бадний фильм, 21.45 — Кон-церт.

19 МАЙ, ДУШАНБА

Биринчи программа
12.00 дан — Москва кўрсатиш-лари.
Учинчи программа
17.00 — Футбол: «Кайрат» — «Динамо» (Тб).
Изоҳ: Ғуна кўрсатишларини ки-нингча программа тариқи 12—13 майда соат 18.00; 15 майда соат 11.30; 16 майда 18.00; 18 майда соат 10.00 дан бошлаб кўришнингиз мумкин.

«ЕТТИ АЗАМАТ»- НИНГ БИРИ

Тур Хейердал ким?—дея совет ўқу-чиларининг қайси бирдан сурамаг. «Кюн Тини»да «саҳат» китоби билан кимси дея жавоб беради. Дарҳақиқат, норвегиялик саҳат ва ёзувчининг номи унинг юртидан узоқларда ҳам жуда машҳур.

Янгида Хейердал яна, оқимол энг ҳавфли саҳатга чиниқиб аниқлик бу-тун дунёга маълум бўлиб қолди. Бу саҳатдан унинг мақсади қадимий миср ва ҳиндулар тарихининг алоқадор аниқ-лигини исботлашдан иборат. Хейердал паирусдан ясалган ва унга катта бўл-мадан қайида Атлантика океанини ке-сиб ўтиб, Жанубий Америка соҳиллари-га чиниш ниятида. Қайиқчи қадимий мисрликлар қуёш худосининг номи билан «Ра» деб аташди.

Хейердал ўзининг интернационал э-лиқини жуда узоқ ва аҳтироқлик бил-лан танилди. Узоқ саҳатга олаётган «етти азамат»: Хейердал, мисрлик, ита-лиялик, америкалик, африкалик (Чад республикасида), мексикалик ва биз-нинг ватандошларидан иборат.

Хейердал ўз аниқлигини рус аъзо-си врач бўлишини хоҳлаган эди. Хошир бу «етти азамат»нинг бири бўлган совет врачининг номи ҳам маълум бўлиб қол-ди. У москвалик 32 йшли Юрий Сенке-

СОВЕТ КАСАБА СОЮЗЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

ВАФДОД. 10 май. (ТАСС). Ироқ касаба союзлари Бош Итти-фонинг ташлиғига йиғилиш. 11 Май байрамида қатнашмоқ-

учун Ироқ республикасида бор-ган Ўзбекистон касаба союзла-ри республика советининг ра-

исен М. А. Зондов бошчилиги-даги Совет касаба союзлари де-легацияси ватанига жўнаб кет-ди.

А. ПРАВОВ, АПН.

ТОМОШАЛАР, ЭЪЛОТЛАР, РЕКЛАМАЛАР

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Ўзбек халқ куйлари, 9.30 — Шарк куйлари, 10.10 — «Табас-сум» радиожурнали, 11.35 — Ли-рия куйлар, 12.15 — «Эрталабди салом» (Москва), 13.30 — Хатлар асосида концерт, (русча), 15.00 — «Бизнинг радиопочта», 15.10 — Халқ талайлар концерти, 15.50 — «Олмалик эрбодри», 16.10 — «Хам-ла» радиопостановасининг премье-раси (русча), 17.40 — Экран ян-гиллирини, 19.20 — Музикали дра-малардан парчалар, 20.00 — «Еш-лик» программаси, 21.00 — «Мам-лакатлар ва китоблар», 21.10 — «Олтин водий кўшнчилар», 22.20 — «Табассум» (такрорий эшиттириш), 23.20 — «Хайрли кеч (монитор)».

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Кўрсатишлар про-граммаси.
Рус тилида: 10.00 — Кичикитойлар учун, «Ғулаб топ», 10.35 — Фильм-эртан.
Ўзбек тилида: 12.00 — Тошкент область Калинин райони мактаб-лари бадний хаваскорларнинг якулодон концерти, 17.55 — Кўр-сатишлар программаси, 18.00 — «Ахборот» информатсион програм-маси (рус тилида).
Ўзбек тилида: 18.30 — Ғи ми-нут музика, 18.40 — «Ахборот» информатсион программаси, 19.10 — «Савзавотлар учун», «Ноз-нез-мат бунёдори» программаси, 19.50 — «Тўй кўнтриклар», (Телевизион бадний фильм, рус тилида), 21.45 — «Баҳор тарона-лари» (концерт).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 дан — Москва кўрсати-ди.

НАВОНИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА

11/У да Ол-тин калитча (қушдуз), Лайли ва Мажнун (кечурун).

ХАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

11/У да Мудҳис айнима.

МУҚИМНИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

11/У да Жон қизлар.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА

11/У да Одамлар.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Узоқ Гарбда — САҒЪАТ САР-ОЯН, «ЧАЙКА» (қушдуз ва кечу-рун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

ЎЗГИ БИНОДА

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

Қасос (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕ-КНИСТОН», «ВОСТОК» (қушдуз ва кечурун).

ТУРКВО САВДО ВОШ- ҚАРМАСИНИНГ САВДО- ХАРИД ҚИЛИШ ВАЗАСИГА

савзавот ва мевалар бўйича товаршунос; бошқармада иш-лаш учун—реванзорлар, план-лаштириш методологисидан иқтисодчи, қурувчи-техник, катта сааво инжениери.

КЕРАК

Меҳнат ҳақини 40% қўши-ча ҳақ ўтланади.

Иш юйига — хизмат кўр-сатишчи автобўса борилади.

Мурокаат учун адрес: Тош-кент шаҳар, Қовоо кўчаси, 2, проезд (22 автобуснинг «155 мактаб» ёни Германия Ло-латин кўчаси 12 уй, 7, 8, 10, 11 трамвайларининг «Турман бо-зори» бекети).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРАРО «ЎЗТОРТОДЕЖА» КОНТОРАСИГА

бухгалтерлар, катта бухгал-терлар, ҳисоблаш машиналари-га операторлар

КЕРАК

Мурокаат учун адрес: Тош-кент шаҳар, Ш. Руставели кў-часи 1-проезд (3, 18, 23, 30, 54, 63 автобусларининг «Тўрмачи-лик қомбинати» бекети).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРОКУРАТУ- РАСИ КОЛЛЕКТИВНИ ФАРГОГА ША- ҚАР ПРОКУРОРИ

Мамадали НАЗАРОВНИНГ

лафот этгиллигини қуқур қай-гу билан маълум қилди ва марҳумнинг оиласига таъзия билдиради.